

Geachte Minister Van Engelshoven,

Graag vragen wij uw aandacht voor de gevolgen die de recente subsidiebeschikkingen van het Fonds Podiumkunsten hebben voor het toekomstig Internationaal Cultuurbeleid. Op 3 augustus werd bekend dat van de 149 aanvragen die kwalitatief als *goed tot zeer goed* werden beoordeeld bij gebrek aan middelen bijna de helft niet zal worden gehonoreerd. Naar nu blijkt bevinden zich onder die 71 gezelschappen die 'onder de zaaglijn' terecht kwamen opvallend veel gezelschappen en ensembles met een imposante internationale carrière. Geen subsidie betekent voor deze gezelschappen vrijwel zeker het einde van hun bestaan. Hun opheffing zal een pijnlijk gat slaan in de uitvoering van het Internationaal Cultuurbeleid.

Als een internationaal opererend orkest, gezelschap of ensemble niet in het kielzog van een handelsmissie of een koninklijk bezoek reist, maar op uitnodiging van een internationaal theater of festival, onttrekken de buitenlandse activiteiten zich gemakkelijk aan het zicht van het thuisfront. Uit gegevens van DutchCulture blijkt echter dat de kleinschalige ensembles en gezelschappen in Nederland - het deel van de sector dat niet in de BIS is opgenomen en dus afhankelijk is van de subsidies van het Fonds - veruit de grootste leverancier zijn van Nederlands aanbod in het buitenland. Zij spelen niet alleen méér buitenlandse voorstellingen dan alle BIS gezelschappen bij elkaar, hun contacten zijn ook diverser van aard en zij doen meer landen in de wereld aan.

De positief beoordeelde FPK gezelschappen en ensembles realiseerden in de afgelopen drie jaar ruim 2.100 buitenlandse speelbeurten. *Meer dan twee derde* hiervan staat op het conto van aanvragers die nu buiten de subsidies dreigen te vallen vanwege de ontbrekende middelen.

Mocht dit gat inderdaad geslagen worden, dan gaan daarmee kostbare en cruciale connecties verloren in alle delen van de wereld, waaronder vrijwel alle 23 aandachtsgebieden van het nieuwe Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024. Samenwerkingsbanden die in de voorgaande jaren werden opgebouwd dankzij succesvolle optredens op de podia van Carnegie Hall tot Opéra Bastille, van Theatertreffen Berlin tot Adelaide Festival, tijdens tournees in vrijwel alle werelddelen van Rusland tot Zuid-Afrika en in projecten met alle gezaghebbende en jonge, vernieuwende huizen en festivals in Europa en daarbuiten.

Wij vragen u dit niet te laten gebeuren en te streven naar een extra budget van € 15,8 miljoen* opdat het Fonds Podiumkunsten de positief beoordeelde ook daadwerkelijk kan honoreren.

We doen een willekeurige greep uit de lijst bedreigde gezelschappen en ensembles en stellen ze aan u voor:

Het *Amstel Quartet* was winnaar van de Concert Artists Guild Award in New York, en toert drie maal per jaar in de VS waar het werk van Nederlandse componisten ten gehore brengt. Recent zijn daar uitgebreide tours in China en het Midden Oosten bij gekomen. *Duda Paiva* heeft met zijn meesterlijke fusie van dans en poppenspel een enorme aanhang gekweekt in Oost-Europa en toert in Brazilië, Japan, VS, China, Indonesië en alle delen van Europa. Het optreden van *Club Gewalt* op de Biënnale van Venetië bracht het jonge gezelschap lovende recensies in de NYTimes en de nominatie 'beste internationale theater 2019'. *Oorkaan* sleept met haar theatrale concerten internationale prijzen in de wacht, waaronder de "Young Audience Music Award 2018", en is uitgenodigd een productie te maken voor de Salzburger Festspiele. *Het Volksoperahuis* maakt samen met organisaties in Indonesië, Zuid-Afrika, Suriname en Curaçao muziektheater waarin het gedeelde koloniale verleden centraal staat. *The100Hands* maakte voorstellingen in Caïro na de revolutie samen met lokale dansers.

De voorstellingen van *Hotel Modern* over oorlog en genocide veroorzaken een internationaal gesprek over actueel geweld en collectieve trauma's en zijn te zien in Australië, de Verenigde Staten, China en Japan. *Lucas de Man* van *Nieuwe Helden* maakt de democratie bespreekbaar tijdens zijn tours door Europa en verbindt zich met millennials in Oost-Azië. *Building Conversation* droeg haar werkwijze over aan jonge mensen in o.a. Kroatië, Portugal en Noorwegen en werkte als internationaal platform voor dialogical art via online gespreksperformances ook door tijdens de lockdown. *BarokOpera Amsterdam* introduceerde zijn eigentijdse versies van barokopera's in vrijwel alle gezaghebbende operahuizen in Frankrijk, in België en in Zwitserland. Het grensverleggend collectief *Urland* was te gast op de beste festivals van Singapore en Australië. *Muziektheatergroep BOT* speelt universeel verstaanbaar werk in o.a. Estland, Zwitserland en Denemarken. Grootschalige lichtfestivals en musea in Duitsland en Oostenrijk tonen de choreografiën van *Katja Heitmann*. *Het Geluid Maastricht* won de Berliner Opern Preis en creëerde onlangs een duurzame samenwerking met o.a. Opera De Munt/La Monnaie in Brussel. Eigentijds circustheater *Panama Pictures* wordt als pionier binnengehaald in Azië, Hongarije en Rusland. *LeineRoebana* werkt o.a. in Indonesië en Azië en groepen als *Discordia* en *Dood Paard* zijn grenzeloos populair in Vlaanderen en Frankrijk.

En zo zijn er nog veel meer 'onder de zaaglijn' gezelschappen te noemen, die internationaal zeer actief en succesvol zijn. Stuk voor stuk droegen zij eraan bij dat Nederland er internationaal om bekend staat dat zich in ons kunstenveld genres als poppen- en objecttheater, jazz en geïmproviseerde muziek, en nieuwe vormen van interdisciplinaire samenwerking en publieksparticipatie tot grote hoogte hebben kunnen ontwikkelen. Het zijn helaas vooral die genres en productievormen die nu in deze laatste subsidieronde stevig worden uitgedund.

De Nederlandse podiumkunsten zijn een belangrijk exportproduct en een 'pijler onder de diplomatie'. Ze zijn meer dan een visitekaartje, ze geven vleugels aan het beeld van Nederland als een land van creativiteit, innovatie en inventiviteit.

Ondersteund door een consistent internationaliseringsbeleid zijn de internationale tournees voor een groeiend aantal ensembles en gezelschappen inmiddels een extra bron van inkomsten geworden waar ook het Nederlandse publiek van profiteert. Want tournees in het buitenland staan primaire aanwezigheid op Nederlandse podia niet in de weg, integendeel: ze geven verdieping, vergroten de armslag en stimuleren de vraag in eigen land. De buitenlandse tournees van deze gezelschappen vertegenwoordigen ook een belangrijke economische waarde. Niet alleen stromen de uitkoopsommen en coproductiebijdragen rechtstreeks terug in de Nederlandse economie, de internationale bekendheid van het Nederlandse podiumkunstenlandschap draagt ook bij aan onze aantrekkingskracht als vestigingsgebied. Ook kan niet genoeg gewezen worden op de werkgelegenheid die deze gezelschappen en ensembles verschaffen - en die veel omvangrijker is dan de contracten van vaste medewerkers en optredende kunstenaars.

Het opbouwen van een internationaal netwerk van afnemers, coproducenten en samenwerkingspartners vraagt tijd, het is een lange termijn investering. Het Fonds Podiumkunsten heeft vanwege de heftige bezuinigingen en accumulerende opdrachten in de laatste jaren steeds minder continuïteit kunnen bieden. Dat komt bij deze subsidieronde wel extra hard aan. Wat dreigt is een onherstelbare kaalslag in de divisie 'internationaal opererende ensembles en gezelschappen'. De verbijstering bij de internationale partners is groot, zeker bij al die huizen en festivals waar al afspraken mee lopen voor de komende jaren.

Het uitwisselen van culturele uitingen versterkt bilaterale betrekkingen, en kan de relatie tussen landen, juist ook als die moeizaam is, substantieel verbeteren.

De internationaal actieve gezelschappen die nu dreigen te verdwijnen kunnen een aantoonbaar belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het internationale culturele beleid zoals dat reeds is aangenomen voor de periode 2021-2024. Laat dit beleid slagen, en laat deze gezelschappen in een toekomst vol internationale uitdagingen hun werk voortzetten.

Wij hopen op uw steun voor een extra € 15,8 miljoen* op jaarbasis aan het Fonds Podiumkunsten, in belang van het hele Nederlandse veld en het Internationaal Cultuurbeleid.

Met vriendelijke groet,

Hotel Modern, Nieuwe Helden, Duda Paiva Company, Het Geluid Maastricht, Dood Paard, Maatschappij Discordia, Wishful Singing, TENT circustheater producties, Laura van Dolron, Feikes Huis, Building Conversation, Katja Heitmann/St. This is not a show, Orkater, Het Volksoperahuis, Amstel Quartet, Oorkaan, Cello Octet Amsterda, LeineRoebana, Cappella Pratensis, Club Project Wildeman, Dyane Donck Company, BarokOpera Amsterdam, Nineties Productions, Muziektheatergroep BOT, Panama Pictures, Club Gewalt, The100Hands, Another Kind of Blue, Offprojects, Tall Tales Company, Black Pencil, Bird Productions, Urland

* De onlangs beschikbaar gekomen € 14 miljoen uit het Corona-steunpakket is geen structurele oplossing, maar bestemd als overbruggingsregeling voor de eerste 6 maanden van 2021.

CC:

Minister S. Blok, Minister Buitenlandse Zaken

Minister S. Kaag, Minister Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Woordvoerders Cultuur Tweede Kamer

Commissie Buitenland Tweede Kamer

Mevrouw B. Wolfensberger, Directeur-Generaal Cultuur en Media, Ministerie OCW

Mevrouw A. Buiteveld, Directeur Internationaal Beleid, Ministerie OCW

Mevrouw C. Mattijsen, Directeur Erfgoed en Kunsten, Ministerie OCW

De heer A. Uijterlinde, Ambassadeur Internationale Culturele Samenwerking, Ministerie BuZa

Ambassadeurs en Cultureel Attachés van de 23 voorkeurslanden zoals aangegeven in het

Beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024